

շուն թէ ի վերջ դարու 80 միլիոնի պիտի մերձենայ. վասն զի 1810 էն սկսելով վիճակագիր ազգահամարը կը գտնեն թէ 28 ամաց մէջ կը կրկնապատկին իւր բնակիչք. այնպէս որ 1910 ին հաւանա- կան կ'երևի թէ 100 միլիոնն անցնի, թէ տեղւոյն ընդարձակութեան, պտղաբերութեան, և թէ եւրոպական գաղթականաց յաճախու- թեան պատճառաւ:

Ամենայն ոք յայտնի կը տեսնէ թէ այս ենթադրութիւնքս Եւրո- պիոյ խաղաղութեան վրայ հիմնեալ են, որոյ տեղութիւնն անստոյգ է, և աճման իսկ խափանարար պատճառք կան. որոց մի մասն եթէ յայտնի, այլքն անյայտ են, զորս և անհնարին է նախատեսել, թէ պէտ և մեծահանճար ոք լինի:

Շարունակելի

ՀՐԱԺԵՇՏ

Ո՛ւր օրընթաց այսպէս արագ
Ըզկոհակաց հերձեալ կուտակ,
Ընդէր 'ի վայրացս այսպէս սիրելեաց
Թռանիս, ո՛վ նաւ արագընթաց,
Ուր քաղցր աւուրք մանկութեանս
Որպէս զալիսըդ սահեցան:
Թո՛ղ ըզհուսկ դիմ տալ ողջոյն չքքնաղաքեղ Վենետիկն.
Ո՛վ Վենետիկ, ո՛վ գու թամբիշն ալեաց Հանգրին,
Որպէս երբեմն ծովուց համայն.
Վաց, Վենետիկ, բարեաւ, բաղաք անըման:
Այլ ո՛չ տեսից ուրեմն ըզքեզ 'ի պահում՝
Յորում արեւ շողողուն
Ձթիկամբ չքքեղ քոց պալատանց
Ի վեր ելեալ բարձրանայր յերկնից խորանս գըմբեթարդ.
Մինչ կոնտոլայն լեթեմընթաց
Ի խաղաղ Զուրցըդ վերայ
, Խաղայր լըռիկ հեզասահ,
, Ի՛ր արեւածայրք կարմրավարդ
Ըզբորժմեալ ջուրց ծիծաղալիօն ըսպիտակ
Ի գոյն շողեն կարմրորակ:

Կամ թէ յորժամ արփւոյն նըշլըքըն պայծաւ՝
Անհեռ եղեալ կորընչէին
Ձշըլիօղ բլրոց Ալպեան բարձանց վեհափառ,
Եւ ամպ կուտակ կուտակ մըթին
Ի հորիզոն մերթ 'ի գեղին

Մերթ 'ի կարմիր փայլէին վառ •
Եւ լըճակիդ ըսուք դանդաղ
Մինչ 'ի խըցիկս իմ խաղաղ
Զճառագայթից ուղարկէին
Փայլն արծաթի յետս անդէն:

Մնաս բարեաւ, ի՞նչ օթարան գիտութեան,
Ուր վեցամեայ լրացաւ շըրջան...
Մնասլիք բարեաւ և դուք մայրիք մըշտադալար,
Ականատեք իմ մանկական հըրճունանաց •
Ընդ հովանեզքդ զովարար
Քանիցս անգամ բազմեալ 'ի նիստ, •
Խաղաղական 'ի ժամ հանգիստ,

Տեսի ըզսահ անգին ժամուց ընդ բարեկամ սիրեւեաց,
Ընդ սիրեւեաց՝ որք ընդ աստեղիք այնց օտար՝
Ըզդառն յանուշ փոխեալ եղեն ինձ մըխիթար:

Մնասլիք բարեաւ և դուք ոգիք պաշտելի,
Բախտ որ աստէն խըմբեաց 'ի մի •
Արդ անըտէ զմեզ 'ի միմեանց անողոք...
Ո՛վ բախտ, արդ զինչ մեայ մեզ արդեօք:

Յուշիկ ի՞նչ նաւ սըրագոյն
Թո՛ղ տաց յետինս իմ ողջոյն
Պայծառ երկնից իտալական՝
Ուր բողբոջն վարդի նըման
Իտալուհիք քաղցրասէր...
Զընաշխարհիկդ Իտալիա, ի՞նչ, ի՞նչ լեր...

Ողջոյն ընդ քեզ, հայրենիք
Ողջոյն ընդ ձեզ, Սիրելիք •
Քաղցր իմ մայր, քոյր և եղբայր •
Վեցեակ ամաց յեա օտար •
Ի գիրկս անդրէն գառնամ ձեր •

Օ՛ն հապ յառաջ սլացիր, ի՞նչ նաւ, յամենաս էր •
Ողջոյն ընդ ձեզ, վայրք սիրեցեալ,
Իմ ծընընդեան սերտ վըկայք •
Առ ձեզ ահա գառնամ գարձեալ...
Ո՛րքան զարթնուն 'ի միտս իմ գողար յիշատակք...

Պանդըխտութիւն գառնալիք •
Քանիցս յաջաց գառն արտասուս կորզեցիր •
Զուրկ 'հայրենեաց, անմըխիթար,
Քանի՛ հրաթեւ սըրտէս հառաչք են արձակեալ:

Այլ ցանկալին է հաս ժամ,
Շինաւ լափող բոցն արծարծ.
Լըրացան զիշտք և սըրտունջ.
Այլ հառաչանք չիք հրաշունջ.
Ողջոյն ընդ քեզ, հայրենիք
Ողջոյն ընդ ձեզ, Սիրելիք:

ԼԵՌՆ ԿԻՐԵԱԾԱՆ

Նախկին Աշակերտ Մուրատ-Ռաֆայել. վարժարանի

ԾԱՌ ԳԵՂՋՈՒԿ ԵՒ ԱԳՌԱԻ

Զգիտեմ ի՞նչպէս, Բնէ կերպով

Եւրոս մայրը՝ բընութիւն
Իւր բեղմնաւոր հեռքերով,
Իսաւորուն խոր՝ խիտ հեռուն՝

Մի գեղեցիկ վարսաւոր,

Տընկէլէր ծառ կըտկըլըր.

Հողուն ծոցն սեւ ու թուփ

Աճելէր ծառն անպատուշ.

Հոն միս մինակ որ քան զօր

Տառաներ զերդ ճըգնաւոր:

Լայն եւ արձակ դաշտերուն

Ազատ քամին զովաշունչ:

Պագ չըբժներով որն ի բուն

Փայփայէր ծառն ի չըշունջ:

Որ մի հեռի անտառէն,

Կըռկըռալով սեւակընկուշ,

Ազաւ մ'իկաւ կայծակէն,

ձերն գէպ ի ծառն անպատուշ.

Թառեցաւ նա ծառին վերեւ՝

Իւր տեսնելով միայն տերեւ,

— « Եւսա Եւսա — առաջ — միմէ գու հոս չոր գըլըխ

« Կ'ապրին անգործ անպատուշ.

« Մեկու մ'օգուտ չես բերեր,

« Մեկէ մ'աւ զայն չես ուզեր.

« Արգպիտի կեանք

« Է անարգանք:

« Մինչեւ մեր մեծ անտառին մէջ

« Երաներ անթիւ եւ անվերջ.

« Ոմանք պըտուզ բերեն առատ,

« Ոմանք շնորհ պատրաստեն փայտ:

« Մեկ խօզով հոն ոչ մի սք

« Զ'ապրիր անգործ և անհօգ.

« Հապա գուն՝

« Օրն ի բուն

« Միշտ կ'որորուիս ի խոր քուն:

Մինչեւ որ նա ծառն անպատուշ անգործեր

Եկաւ հասաւ մախաղն ի յուս մի գեղջուկ,

Գոգնած դագրած խեղճ ու ծեր,

Օրուան տաքէն վեղը լուկ:

Նըտաւ ծառն շուքին տակ,

Շուն մի առաւ լայն արձակ.

« Մեռնիմ զօրքիդ Տէր Աստուած,

— Հառաչելով ծերն տառ,

« Ահա դու հոս՝ Բնէ վարսագեղ

« Բուսուցիչ ես ծառ չըքնչ,

« Որուն զովիկ ըտտուերին տակ

« Հանգչի ճամբորդն յոգնափառակ:

« Ապրին գու ծառ

« Զովորար,

« Կեցցէ քո կեանք

« Ըստփանք:

Մինչեւ գեղջուկն աներ այսպէս,

Ստափելով ծառն համեստ,

Տեսաւ ազոռն՝ որ սեւերես,

Ամեմահար մընաջ քեստ.

— Ասաց. — « Թըւշուն անտառի,

« Աստուած քեզի տայ բարի,

« Կըծու խօջիկ քո փոխան՝

« Առ գեղջուկէն պատասխան:

« Միայն գիտցիր՝ ո՞վ իր կոշման

« Համեմայն

« Կը կատարէ պարտք իւր բոլոր

« Առն որ,

« Այնպիսին միշտ ըստ չափուն

« Սգուտ բերէ կեանքն ի բուն.

« Տես որ ծառն իսկ անպատուշ,

« Բերէ մի այլ նոր պըտուշ...

ԱՌԱՔԵԼ ԱՆՏՈՐԵԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ